

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทผู้สูงอายุในสังคมของ
ผู้เกษียณอายุราชการในจังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวหทัย ระคาเขต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ณฤมิต สันตุพรธรรม)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและสังคม การเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุราชการ ความพึงพอใจในชีวิต 2) ศึกษาบทบาทผู้สูงอายุในสังคม 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทผู้สูงอายุในสังคม และ 4) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ บทบาทผู้สูงอายุในสังคมของผู้เกษียณอายุราชการ ในจังหวัดขอนแก่น

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้เกษียณอายุราชการที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตจังหวัด ขอนแก่น คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ มาดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) และการ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและสังคม การเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุราชการ และ ความพึงพอใจในชีวิตของผู้เกษียณอายุราชการ จังหวัดขอนแก่น มีดังนี้

1.1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและสังคม พบว่า ผู้เกษียณอายุ ร้อยละ 79.1 เป็น เพศชาย มีอายุเฉลี่ย 66 ปี โดยร้อยละ 80.5 มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 63.6 มีสุขภาพแข็งแรง และร้อยละ 92.9 มีรายได้มากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.9 เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และร้อยละ 68.2 มีระดับกิจกรรมทางสังคมในระดับปานกลาง

1.2 การเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุราชการ พบว่า ผู้เกษียณอายุราชการมีระดับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุราชการในระดับปานกลาง

1.3 ความพึงพอใจในชีวิตพบว่าผู้เกษียณอายุราชการส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตสูง

2. บทบาทผู้สูงอายุในสังคมของผู้เกษียณอายุราชการ พบว่า ผู้เกษียณอายุราชการมีระดับบทบาทผู้สูงอายุในสังคมในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 แต่เมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า บทบาทการบำเพ็ญประโยชน์ทางสังคมและบทบาทการอบรมสั่งสอนอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 และ 2.40 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทผู้สูงอายุในสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุราชการ และความพึงพอใจในชีวิต

4. ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทผู้สูงอายุในสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุราชการ เขตที่อยู่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และความพึงพอใจในชีวิต ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสามารถทำนายระดับบทบาทผู้สูงอายุในสังคมโดยรวมได้ร้อยละ 32.8